

Forstander for denne Opdragelsesanstalt og Skole synes at mene, at der gives henholdsvis Opdragelsesanstalter og Skoler, der ikke er Opdragelsesanstalter. Det er ganske forkert. Nej, Forskellen beror paa noget ganske andet. Der gives saadanne Institutioner som Herlufsholm, som paa een Gang er Skole og tillige Opdragelsesanstalt, hvor Børnene faar i alt væsentligt hele deres Opdragelse, og saa gives der andre Skoler, som samtidig er Opdragelsesanstalter, bestaaende af de Hjem, fra hvilke Børnene kommer. Og det, der er det store Spørgsmaal, det Spørgsmaal, som her skal afgøres, det er, om det vil kunne skade den Opdragelsesvirksomhed, der udøves paa Herlufsholm med Hensyn til de Børn, der har deres Ophold paa Skolen, at der ogsaa kommer Børn, som faar en Del af deres Opdragelse i deres egne Hjem. Og hvad den Ting angaar, maa jeg da hævde, at hvor god en Opdragelse man end er i Stand til at give paa en Opdragelsesanstalt, kan den aldrig holde Maal med den Opdragelse, som et Hjem giver, naar det, vel underforstaaet, er et godt Hjem. Derfor mener jeg, at der ikke er noget som helst pædagogisk Argument, der taler til Fordel for den Anskuelse, den nuværende Forstander for Herlufsholm har gjort gældende i dette Spørgsmaal. Tværtimod. Jeg vil mene, at det vilde være særdeles heldigt for Herlufsholm, om der foruden de Børn, der bor paa Skolen, kunde være Elever, som kom fra gode Hjem i Omegnen.

Fra den Tid, jeg virkede som Lærer paa Herlufsholm, ved jeg, at der blandt Lærerne paa en saadan Opdragelsesanstalt kan være særdeles dygtige Mennesker; og jeg vil ikke her undlade at nævne, at jeg med største Beundring tænker tilbage paa min daværende Kollega Hr. Hammershaimb, som virkelig søgte at være i en Faders og Moders Sted for Børnene, og som virkelig ogsaa i høj Grad var i Stand til det. Han blev efterlignet efter bedste Evne af sine Kolleger, men de havde ikke samme Held dertil, og det kan man ikke forlange, for der skal ganske specielle Evner til at gøre Fyldest i den Gerning; og jeg ved, at mange af de Børn og unge Mennesker, som den Gang var paa Herlufsholm, i høj Grad følte Savnet af et Hjem og i høj Grad følte Savnet af bestandig at være i Kontakt med et Hjem. Det kunde de ikke let komme, saadan som Herlufsholm er ordnet i Øjeblikket, og saaledes som man stadig ønsker at opretholde Ordningen, fordi de Børn fra Næstved og andre Byer i Omegnen, som fik Undervisning paa Herlufs-

holm, var tvunget til og er tvunget til at bo paa Anstalten. Hvis derimod Herlufsholm blev forandret saaledes, at skolesøgende Børn kunde søge dertil, saa vilde Børn i meget større Tal fra Omegnen søge til Skolen paa Herlufsholm og efter Skoletiden gaa hjem til deres Hjem, og mange af de Børn, som er bosiddende paa Herlufsholm, vilde kunne besøge Hjem i deres Fritid og paa den Maade ganske anderledes komme i Kontakt med et Hjem, end Tilfældet er nu, naar Herlufsholm er en lukket Anstalt, hvor alle Elever uden Undtagelse er tvunget til at bo paa Skolen.

Derfor tror jeg, at dette vilde være til Gavn for Herlufsholm, og at det omvendt er til Skade at opretholde denne Isolation, som den tidligere Forstander — om hvem jeg ellers ikke skal sige det allermindeste ufordelagtige — fastholdt, og som hans Efterfølger stadig opretholder. Endelig vil jeg sige, at hvis det saa til sidst skulde vise sig, at det er et Fejlsyn, jeg her gør gældende, hvis det skulde vise sig, at der kom uheldige Følger af, at man aabnede Herlufsholm for skolesøgende Børn, var det jo da ikke værre, end at man kunde vende tilbage til den Tilstand, der er i dette Øjeblik. Af disse Grunde, dels fordi det er saa nemt at rette, og dels fordi Fundatsen ikke indeholder Forbud mod det, og endelig fordi man har haft skolesøgende Børn fra den nærmeste Omegn, tillader jeg mig at bede den højtærede Minister med stor Velvillie at overveje denne Sag. Jeg tror, det vilde være til stor Gavn for Herlufsholm og den omboende Befolkning.

Johannes Lou: Overfor det ærede Medlem, der nu talte, og som oplyste, at en tidligere Rektors Børn havde haft Adgang til Skolen, kan jeg meddele, at det er nægtet den nuværende Rektors Barn at faa Undervisning paa Herlufsholms Skole. I det hele synes jeg, at de Restriktioner, der præger Herlufsholm, gør det ønskeligt, at der snarest muligt bliver slaaet et Hul i den Mur, der omgærder denne i øvrigt saa glimrende Skole, saaledes at Folk fra den nærmeste Omegn kan komme til at nyde nogle af alle de Goder, som Herlufsholm baade i den ene og den anden Retning har at byde.

Vilhelm Rasmussen: Jeg vil takke det ærede Medlem Hr. Johannes Lou for den forbløffende Oplysning, at en Skoles Rektor ikke kan faa sine Børn ind i Skolen, uden at de skal bo paa Sovesalen, til Trods for at Rektorboligen ligger et Stykke fra Skolen,